

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1626

Cap. IX. Consilium de vouendo Deo D. N. & ratio id cum perfectione
faciendi

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45802](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45802)

diximus tomo secundo tractatu quarto, capite vndecimo.

Nec sine mysterio, cum Christus D. N. iuramentum prohibuit, non fecit mentionem iuramenti, quod sit ex parte per nomen Dei; sed expressit, quod sit per creaturas, & quidem nominatim per quatuor, per quas Iudaei iurare consueverant. Ad huius rei causa fuit: quia, qui verbum iurandi exprimit in eo includit nomen Dei: idem est enim IVRO quod Deum in testem adduco. Sed expressit Christus iuramenta, quae fiunt per creaturas, ne iurantes parvi illa facerent; declaravit enim etiam in illis includi auctoritatem & potestatem Dei, per quem precipue iuratur. Nam iurare per caelum, aut per terram, est iurare per creatorem, qui in caelo est, tanquam in throno suo; & in terra, tanquam in strato vel scabello; & iurare per templum, aut civitatem sanctam, est iurare per Regem aeternum, eidem assistentem; & iurare per caput tuum, est iurare per supremum eius gubernatorem, a quo illud suum recipit esse; & capilli eius, quod sint albi, aut nigri: quod si male iures, descendet super caput tuum malum, quod facis. Obiter autem docuit nos etiam, non esse iurandum per creaturas, quae tales sunt: id enim esset genus quoddam idololatriae, quasi poneretur in eis aliquid diuinitatis, siquidem (vt Apostolus dixit) non homines per maiorem sui iurant: vt eius testimonio confirmet, quod ipsi proprio suo non possunt. Quare Deus D. N. iurat per seipsum: eo quod te maiorem non habeat, per quem iuret. dum autem per creaturas iuramus vt legitime id fiat, respicere debemus ad aliquid nobis maius, quod in eis elucet. Ideoque grauissimum peccatum est iurare per daemone[m], Antichristum, aut Mahometem eo quod tunc videamur protestari, esse in eis altius quiddam, & quasi diuinitatem. Ac propterea Deus prohibuit Hebraeis o per nomina externorum Deorum iurare, vt neque audiretur ex ore eorum.

CAPVT IX.

CONSILIVM DE VOVENDO DEO D. N. & ratio id cum perfectione faciend.

ALIVD CONSILIVM Evangelicum excelsae perfectionis promissivum & votivum, quae D. N. offeruntur: quae etiam sunt actus virtutis Religionis, sicut ipsum iuramentum: quamvis inter sit, quod Religio non inclinatur ad iurandum, nisi in casu grauis necessitatis, vt iuranti fides adhibeatur, vt haecenus diximus: ad Votum autem inclinatur propter ipsummet. Nam (vt ait S. Thomas) ex se ipso est actus sanctus valdeque laudabilis promittere Deo aliquid, quo reuerentia & honor illi exhibetur: quilibet enim honor, adoratio, & cultus illi in primis debetur ob infinitam eius excellentiam. Ex quo duplex Voti excellentis proprietates oritur. Altera est, quod opus alioqui bonum eleuet ad maiorem

3.
S Tho. 2. 2.
q. 89. a. 6.
iurare est
Deum per se
ipsum addu
cere.

Non est iurandum per creaturas.
n Heb. 6. 16.

Iurare per daemone[m] grauissimum est peccatum.
o Exo. 23. 13

Votum actus est virtutis.

2. 2. q. 88. a. 5 & 6.

Votum bonum magis bonum facit.

2.

2. 2. q. 81. a. 6. c. q. 88. art. 6.

Votum roborat virtutem.

5 Tho. 2. 2. q. 89. art. 8.

3. Spiritu sancto inspirante vota fiunt.

2 Ps. 75. 12.

b Isa. 19. 21.

Tract. 2. c. 5.

Tract. 3. c. 5.

Tract. 5. c. 11.

c. 11.

bonitatem & meritum, quam sine voto ex se ipso habuisset. Id quæ ob præstantiam finis, quem virtus religionis addit: quæ, cæteris moralibus virtutibus excellentior est. Quare quodcunque opus bonum ex voto factum, ut ibidem sanctus ait, est magis meritorium: quam si fieret absque voto. Altera proprietas est, quod virtuti, ac reliquis Evangelicis consilijs firmitatem addat. Et si enim votum sit materia consilij, illud quæ edere aut non edere liberum sit: ubi iam est editum, quod alias erat sub consilio, transit in præceptum, magnamque addit obligationem, ut obseruetur. Quare votum simul continet in se bonum consiliorum & præceptorum. A consilijs habet liberalitatem & ingenuitatem animi; qua offert se, cum posset se non offerre; & ipse se obstringit, ad id præstandum, ad quod Deus ipsam non obstringebit. A præceptis habet stabilitatem & firmitatem: & retrocedatur, aut, quod promissum est, negligatur: nisi enim votum fuisset additum: facile fuisset omissum. Quare non raro vota etiam iuramentis confirmantur, ad maiorem ipsorum firmitatem. Si enim iuramento firmanur, quæ hominibus promittuntur, certi sint, nos impleturos, quod promittimus; cur non liceat eandem firmitatem ijs addere, quæ Deo promittimus; ut in eis exequendis firmiores simus, & constantiores? id quæ se duplici nomine: tum ob fidelitatem, quam Deo D. N. debemus, cuius amplitudo & maiestas promeretur; ut, quod ei promissimus, impleamus: tum ob reuerentiam sancti Timothei eius nomini debitam, quod in testem adduximus, quod promissum nostrum esse impleturi.

Hinc tertia oritur votorum excellentia, quod ab Spiritu sancti inspiratione dicuntur, qui quod suadeat, & ad melius impellat, inspirare solet: ut huiusmodi promissa sibi fiant, offerenti gratiam & auxilium suum ad ea implenda. Et Scriptura sacra sæpè nos ad id exhortatur, dicens: *Vouete, & reddite Domino Deo vestro.* Et in antiqua lege fuerunt vota in magno usu: erantque singularia monita ac documenta de eis: in Evangelica autem, quæ lex est perfectionis, sunt adhuc frequentiora iuxta Ilaicam prophetiam, dicentis: *In die illa colent Dominum: in hostijs & muneribus: & vota vouebunt Domino, & soluent.* Ut autem honor hic præstantior sit: non solum vota fiunt de rebus facilioribus & ordinarijs, qualia multi seculares edunt; sed etiam de rebus amplissimis & altissimæ perfectionis, quales sunt castitas, & paupertas voluntaria, & aliæ similes: ad quas idem Evangelium exhortatur, ut ostendatur in sequentibus Tractatibus, in quibus fusiùs explicabuntur excellentiæ oblationis huiusmodi votorum.

Nunc in genere tantum conditiones insinuabimus, quibus fieri debent: ne tantæ perfectionis consilium in nostram vertatur perniciem, non rectè & ut oportet executioni mandatum.

Hæc conditiones ad eas reduci possunt, quas posuimus de iuramentis: ad veritatem

veritatem scilicet intentionis standi promissis; ad iustitiam rei, quæ promittitur, causam & motum promittendi; & iudicium prudentemque considerationem eius, quod promittitur. Quod totum complexus est Ecclesiastes grauissimis his verbis: *ne temerè quid loquaris, neque cor tuum sit velox ad proferendum sermonem coram Deo: Deus enim in caelo, & tu super terram. idcirco sint pauci sermones tui: si quid vovisti Deo, ne moreris reddere: displicet enim ei infidelis & stulta promissio. Sed quodcumq; voveris redde: multoq; melius est non vovere, quam post votum promissu non reddere. Ne dederis os tuum, ut peccare facias: nomen tuum, neq; dicas coram Angelo: non est providentia: ne forte iratus Deus contra sermones tuos, dispiciat cuncta opera manuum tuarum.* Hoc totum quod Ecclesiastes dixit, potest (vt ait S. Hieronymus) applicari ad verba, quibus aliquid Deo promittitur: quæ ait, quin; has circûstantias habere debere: ne temerè proferantur, ne præcipitata sint, ne nimia, ne infidelia, neque stulta. Stulta appellantur, quæ sunt de rebus malis, aut inutilibus, aut impossibilibus; aut quæ maius aliud bonum, quod est de consilio, magisq; Deo acceptum, impediunt. Et eadè sunt infidelia, quia nõ possunt, nec debent impleri: eò quòd Spiritus S. cui offeruntur, aduersentur. Is enim semper inspirat, quod bonum est, quod utile, & quod fieri potest. Et quæuis non semper omnibus inspirat, quod melius est: vult tamen non poni obicem suæ bonitati, si forte id inspirare voluerit. Ideoq; non impellit quemquam ad ea vota edèda, quæ maioris nostri profectus viam obstruunt: qualia essent, ineundi matrimonium; non amplecti statum religiosum, non facere eleemosynam: & similia.

ETIAM censetur, stulta promissio, quæ fit confusè, cum in particulari non scitur, quid erit bonu, aut quid erit malu: eù in modu, quo Herodes d cū iuramento pollicitus est filie Herodias dare ei quodcumq; postulasset ab eo: quæ tamen petijt caput Ioannis Baptistæ. Et Iephte, e qui votum vovuit Domino holocaustum offerre, quod primum reuertenti occurreret ex domo sua: occurrit autem ei prima vnguentia eius filia. Huiusmodi autè promissa merito appellantur infidelia eò quòd impleri non debeant: quare vterq; prædictorū peccauit implens, quod promissit: quãuis magis adhuc propriè infidelia dicuntur, quæ sunt de rebus bonis absq; animo ea implendi; aut re ipsa suo tempore non implètur; aut ita fiunt, vt in ipsa expletione sit defectus. Aliquãdo quidè, eò quòd promissio fiat prope, & tumultuarie, absq; debita cõsideratione: ita vt vouens impetu quod nõ à Deo, sed à proprio spiritu, aut aliqua passione, sese præcipitet ad vouendum. Aliquando autè temerè ex nimia arrogantia & occulta superbia offerendo sese ad plura, quam iuxta vires suas possit implere. Aliquando denique eò quòd tam multis votis sese quis oneret; vt prudenter agendo, non possit omnibus satisfacere. Hæc omnia cõplexus est Salomõ dicens: *frivola est homini denotare vel denotare sanctos, & post vota retrahere: quasi*

Eccles. 5.

In eundem locum.
Stulta sunt vota verum malarum & impossibilia.

d Mat. 14. 7
Votum in confuso editum stultum est.
c Iud. 11. 30.

f Pro. 20. 25

Vota facta
festinanter
nil profunt
homini.

g Eccles. 5.5

h Baru. 6.34

Deut. 23.21
Vota Deo
facta im-
plenda sunt.

Lib. 4. in
Luc. circa
caput eius
20.

Serm. 3. de
Natiu. qui
est septimus
de tempore

dixerit, sicut qui deuorat, aut deglutit cibum festinanter, ei non prodest, & sæpè etiam euomit; ita qui propere facit, aut deglutit multa vota sanctis (quod faciunt aliqui scrupulosi, aut indiscreti, siue imprudentes) ei non profunt, sed potius occasione sunt ruinæ maioris: statim enim eos pœnitent, & vota retractant, nec implent. Hoc amplius adhuc explicat trãslatio Septuaginta Interpretum, dicens: *Muscipula est uero, celeriter aliquid suorum consecrare: nam post votum continget pœnitere, & ex zelo maioris perfectionis, in laqueum incidit lacrilegij, quem demon supposuit ad maiorem talis uouentis ruinam. nam, postquam votum edidit, tenebatur illud implere. Ac propere superius dixit Ecclesiastes: g ne dederis os tuum, ut peccare facias carnem tuam* hoc enim dicere uoluit: si agnoscis carnis tuæ imbecillitatem, ne precipitanter os tuum aperias; ut quod implere non possis, promittas. Quare cernis, te non posse castitatem seruare, ieiunium aut pœnitentiam; ne caeco & absque consideratione projicias te ad ea promittenda. Considera primùm: te degere in terra, magnis periculis ac tentationibus subiecta, Deumque cui uoues, in cœlo esse tanquam testem & iudicem uoti tui: neque existimes ei non esse prouidentiam omnium, quæ tu dicis ac facis: Deus enim noster non est sicut Dij gentium, de quibus ait Propheta Baruch: *h si quis deus est: si uotum uouerit, & non reddiderit: id non requirunt.* aut propterea puniunt. Deus autem noster seuerissime illud exigit, ut proestatus est Moyses dicenti populo: *i cum uotum uoueris Domino Deo tuo; non tardabis reddere: quia requirit illud Dominus Deus tuus. Etsi moratus fueris, reputabitur tibi in peccatum.* Cum igitur Deum decipere non possis, noli querere excusationes, aut pretextus uotum tuum non implendi, aut moras trahendi, aut sine causa sufficiente dispensationem petendi: omnium enim horum rationem exiget ipse Deus. Grauius uincula (ait S. Ambrosius) esse, promittere Deo aliquid, nec implere: strictiorem enim esse contractum fidelitatis, contractu pecuniario. Redde igitur quod promisisti, antequam ueniat exactor, teque in carcerem coniciat ob non solutum. Si autem vota tua cum prædictis conditionibus edideris ac reddideris: ipsa te extollent ad altissimam perfectionem in terra; & obtinebis splendidissimam in cœlo coronam.

CONCLVDA MUS hunc tractatum consilio illo S. Augustini: nos dulciter & confidenter uoueamus; ille dabit possibilitatem, ut reddere possimus: nam quidquid illi promittimus, de illo speremus. & fortasse interrogaris me, quid debeatis hodie uouere, & reddere? sunt enim multi, qui uouent, alius oleum, alius ceram & luminaria noctis, alius ut uinum non bibat per aliquot annos: alius ut ieiunia certo tempore faciat, alius ut carnes non comedat: non est illud uotum optimum, nec perfectum. Adhuc melius uolo, hoc est; animam tuam. quam Christus hodie redemit. Et si interroges me,

quomodo

quomodo animam meam, quam ipse habet in potestate, ei offeram? Ego respondebo tibi, quomodo moribus Sanctis, cogitationibus castis, operibus fructuosis. Auertendo à malo, & conuertendo ad bonum; damnando vitiū, amando Deum, diligendo proximum, impendendo misericordiam miseris, quia & nos ipsi miseri fuimus antequam redimeremur; dimittendo illis, qui in nobis peccast, quia & nos omnes sub peccato fuimus; Superbiā calcando, quia per superbiam primus homo deiectus est; abijciendo inuidiam, quia per inuidiam decepit Diabolus genus humanum. Quæ cum ita sint, erigite animos vestros, & nullus sit siue liber, siue seruus, siue ingenuus, qui non hodie Deo votum offerat, simul & reddat: quia nimis miserum est, vt Deo aliquid non offeramus de nostro, qui animam suam pro nobis posuit. Nunc itaque quicumque iram contra alterum tenet, tantum propter amorē Dei dimittat: & bonum obtulit votum. si quis consuevit iam longa diuturnitate in luxuria volutari, respiscat aliquando. & excutiat sordes suas per compunctionem, & clamet in corde suo in oratione secretius ad Dominū: pijsime Domine, misericordissime Deus, iusticiam mihi, quod huc vsque peccavi, quod contempsi, quod factoribus carnis meæ satisfeci, iam nunc te inspirante voueo, me nequitia mea conuersurum; si quis fortē detrahere semper conseruit, & aliorū actiones obloqui, nec suas respicere: voueat hodie Deo in corde suo, & dicat: hucusque de alijs dixi, me non inspexi: ego eram miserior, & alios mihi existimabam, & ideo nunc sufficit: quod peccauit lingua mea, amodò emendare delibero. Si quis crudelem se sentit, misericordiam animi voueat Deo; si quis superbum, voueat humilitatem; si quis vino nimio est deditus, sobrietatem voueat. Et cum omnia hæc feceritis, charissimj, offeritis votum Deo placitum. Et post hæc veniet vobis benedictio; & vota vestra offerentur ante tribunal Christi. Putamus, quam dulce est, quando vota nostra talia qualia diximus, Angeli, qui custodes vitæ nostræ sunt, ante conspectum diuinæ maiestatis obtulerint. Si aliquid offerimus homini terreno, & mortituro: & tamen speramus, nos ab illo multum recepturos, & adiuuandos: si Deo autem aliquid de nostris moribus offeramus, quantum recipiemus! Hæc omnia S. Augustinus. Et quamuis in aliquibus loquatur de oblationibus, quæ non sunt promissa, aut vota, sed proposita, & firma animi decreta: est nihilominus salubre consiliū, votū se ad certū aliquod tempus ostringere ad aliqua ex his operibus exercenda, vt sic reformatur mores, mortificentur vitia, & affectiones prauæ, quæ sunt in nobis infixæ valde & radicatæ: consulendo præcipue rem, cum prudenti aliquo Confessario, cuiusq; consiliū sequendo; & reliqua documenta amplectendo quæ in sequentibus tractatibus proponuntur, in quibus in particulari agetur, de reliquis consilijs Euangelicis.

Magna pro
voti no-
stra reci-
piemus.